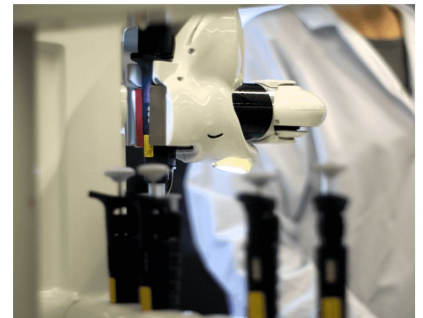

Vlaams Darmflora Project

Nieuwsbrief juni 2016

Enkele weken na de publicatie van de eerste resultaten van het Vlaams Darmflora Project springen we opnieuw binnen op het labo van Jeroen Raes. Deze keer niet om het over de darmflora van gezonde vrijwilligers te hebben, maar over deze van mensen die lijden aan Primaire Scleroserende Cholangitis. Dr. João Sabino vertelt er ons alles over.

João, sommige lezers kennen je misschien al als een van de artsen die (samen met dr. Liesbet Henckaerts) het Vlaams Darmflora Project begeleiden, maar daarnaast ben je ook aan de slag als onderzoeker in het Raes Lab.

Inderdaad, ik draag meerdere petjes. Enerzijds ben ik aan de slag als arts in het universitair ziekenhuis Gasthuisberg. In de toekomst hoop ik me te specialiseren in de gastro-enterologie (maag- en darmziekten). Anderzijds werk ik ook aan een doctoraat in de labo's van dr. Severine Vermeire en Jeroen Raes. Zo ben ik ook bij het Vlaams Darmflora Project betrokken geraakt. Mijn eigen onderzoek richt zich voornamelijk op Colitis Ulcerosa, net zoals de ziekte van Crohn een inflammatoire darmziekte.

De studie die je publiceerde gaat niet over Colitis Ulcerosa, maar over Primaire Scleroserende Cholangitis of PSC. Kan je daar iets meer over vertellen?

De twee aandoeningen zijn inderdaad verschillend, maar wel verwant. Ongeveer 80% van de mensen die aan PSC lijden, hebben ook een inflammatoire darmziekte. PSC is een leverziekte, een ontsteking van de galwegen. Heel wat patiënten hebben niet echt last van deze ontsteking, anderen voelen zich vermoeid, hebben jeuk, of melden pijn in de

buikstreek. Het probleem is dat PSC tot een vorm van levercirrose kan leiden die steeds verder evolueert tot ze levensbedreigend wordt. Dan is een levertransplantatie de enige resterende optie.

De steeds wederkerende hamvraag in deze nieuwsbrief is altijd: 'Wat heb je precies ontdekt?'. Shoot!

Mijn onderzoek richtte zich op de rol van darmbacteriën in de ontwikkeling van PSC. Deze bacteriën vormen waarschijnlijk de link tussen PSC en inflammatoire darmziekten. Bovendien treft men bij PSC patiënten meer bacteriën aan in de lever dan bij mensen met een andere leveraandoening. Door de samenstelling van de darmflora van gezonde vrijwilligers te vergelijken met deze van PSC patiënten, hebben we vastgesteld dat sommige soorten in grotere aantallen voorkomen bij deze laatsten. Het gaat om bacteriën die tot drie specifieke groepen behoren: Lactobacillus, Fusobacterium en Enterococcus. Overigens, de gegevens over de darmflora van de gezonde vrijwilligers die we voor deze studie gebruikten komen uit de databank van het Vlaams Darmflora Project. Daarmee wordt nog maar eens aangetoond hoe waardevol dit project wel is.

Kunnen deze resultaten leiden tot een betere behandeling van PSC?

Let wel: we hebben niet aangetoond dat deze bacteriën PSC kunnen veroorzaken. Uit onze studie kunnen we enkel concluderen dat ze beter gedijen in de darm van PSC patiënten. Op dit moment denk ik dat de resultaten van ons onderzoek vooral nuttig kunnen zijn voor een correcte diagnose. PSC wordt vastgesteld door een scan te maken van de galwegen of door een cameraatje via de mond tot voorbij de maag te brengen. Toch blijft diagnose moeilijk: bij twijfel moet er een stukje weefsel uit de galbuis worden weggenomen. Ons onderzoek kan de bevestiging van een diagnose eenvoudiger maken. Nu, sommige labo's gaan al verder en denken reeds aan behandelingen: in de Verenigde Staten probeert men PSC te genezen door een fecale transplantatie uit te voeren. Daarbij wordt stoelgang van een gezonde vrijwilliger ingebracht bij een patiënt.

Plan je zelf ook dergelijke experimenten?

Neen, dat is momenteel niet aan de orde. Ik denk er eerder aan om de rol van darmbacteriën bij het ontstaan van PSC beter in kaart te brengen. Daarvoor zal ik de witte bloedcellen van patiënten nauwgezet onderzoeken. Op die manier hoop ik te kunnen aantonen dat witte bloedcellen door het contact met bepaalde darmbacteriën geprogrammeerd worden om een ontsteking ter hoogte van de galwegen te veroorzaken. Indien dat het geval blijkt te zijn, dan kan bekeken worden hoe we die programmatie van witte bloedcellen kunnen verhinderen.

En wat met je onderzoek naar Colitis Ulcerosa? Hoe staat het daar mee?

Dat staat al een stukje verder. Momenteel ben ik bezig met een grootschalige studie waarbij ik opflakkingen van darmontstekingen bij Colitis Ulcerosa patiënten wil vermijden door in te grijpen op het dieet. Ik zoek dan ook vrijwilligers, patiënten met Colitis Ulcerosa, die bereid zijn om drie maanden lang een dieet te volgen dat bestaat uit veel vezels, weinig vleeswaren en geen toegevoegde suikers. De eerste resultaten van deze interventie bij gezonde vrijwilligers lijken in elk geval veelbelovend. Patiënten die geïnteresseerd zijn om deel te nemen aan de studie mogen me altijd iets laten weten via het e-mailadres van het Vlaams darmflora Project (darmflora@vib.be).

João, bedankt voor je tijd en succes met je onderzoek.

Gwen Falony en Youssef Darzi

Foto's Jun Wang en Sara Vieira-Silva

Het artikel van João en zijn collega's vind je hier: http://gut.bmj.com/content/early/2016/05/20/gutjnl-2015-311004.short?g=w_gut_ahead_tab (http://gut.bmj.com/content/early/2016/05/20/gutjnl-2015-311004.short?g=w_gut_ahead_tab)

Projectwebsite: www.vib.be/darmflora (<http://www.vib.be/darmflora>)

Facebookpagina: www.facebook.com/VlaamsDarmfloraProject (<http://www.facebook.com/VlaamsDarmfloraProject>)

© Jeroen Raes lab